

Alþingi
Erindi nr. P 135/2521
komudagur 5.5.2008

SFF
SAMTÖKFJÁRMÁLAFYRIRTÆKJA
Icelandic Financial Services Association

Reykjavík 5. maí 2008

Efnahags- og skattanefnd Alþingis
Nefndasvið
150 Reykjavík

Varðar: Umsögn um frv. til l. um brt. á lögum um starfsemi lífeyrissjóða (528. mál).

Almennt

SFF hafa fengið til umsagnar ofangreint frumvarp um breyting á lögum um skyldutryggingu lífeyrissjóða og starfsemi lífeyrissjóða. SFF komu ekki að undirbúningi frumvarpsins, en er kunnugt um að Landssamtök lífeyrissjóða höfðu sent fjármálaráðherra erindi með ábendingum um atriði sem betur megi fara í lögnum. Meðal annars var þar lögð áhersla á að rýmka fjárfestingarheimildir sjóðanna. SFF taka undir þau sjónarmið. Þar má m.a. horfa til rýmkunar hlutfallslegra takmarkana á fjárfestingum í einstökum tegundum fjármálagerninga. SFF telja einnig mikilvægt að fá inn í lögina ákvæði sem taka mið af nýsettum lögum um sértryggt skuldabréf. SFF telja því miklu skipta að frumvarpið verði lögfest með þeim breytingum sem hér eru lagðar eru til.

Um verðbréfalán

Í 6. gr. frumvarpsins, sem felur í sér stærstu breytinguna, er lagt til að lífeyrissjóðum verði heimilt að taka þátt í skipulegum lánamarkaði með verðbréf.

SFF eru almennt fylgjandi því að hér á landi þróist skipulegur lánamarkaður með verðbréf, enda er það í takt við þá þróun sem hefur átt sér stað í nágrannaríkjum Íslands. SFF tóku m.a. þátt í starfi nefndar forsætisráðherra um alþjóðlegt fjármálaumhverfi á Íslandi, en í skýrslu þeirrar nefndar sem kom út í október 2006 var áhersla á þennan þátt. Þar var lagt til að á þessu yrði tekið í lögum um lífeyrissjóði, lögum um verðbréfasjóði og lögum um verðbréfavíðskipti.

Fyrirliggjandi breytingartillaga 6. gr. frumvarpsins er í takt við þessar áherslur. SFF hafa hins vegar áhyggjur af því að opnað verði á láns möguleika stærstu íslensku fjárfestanna, lífeyrissjóðanna, í innlendum félögum án þess að búið sé að setja upp nægilega sterka umgjörð um þennan markað áður. Ljóst er að meðan vaxtastig á Íslandi er jafn hátt og raun ber vitni getur verið stór ávinningur fyrir fjárfesta að fá lánuð bréf og selja þau á markaði. Í ljósi þessa háa vaxtastigs er mjög mikil eftirspurn eftir því að fá lánuð bréf og ef lífeyrissjóðunum yrði gert heimilt að lána sín hlutabréf má búast við verðfalli hlutabréfa sem gæti aukið áhuga á skortsölu og rýrt eignir lífeyrissjóðanna. SFF telja skynsamlegt að fresta gildistöku greinarinnar hvað innlend hlutabréf varðar og tíminn fram til gildistöku verði notaður til að setja hér reglur um skortsölu. Þar verði horft til bestu framkvæmdar í nágrannaríkjum, s.s. Noregi.

Þá eru SFF með ábendingu hvað varðar tilvísun í handveð, í 3. tölul. 2. mgr. c-lið 6. gr. Ákvæðið er óþarft enda eignayfirfærsla viðurkennd sem tryggingarform með l. nr. 46/2005, um fjárhagslegar tryggingarráðstafnanir.

Um fjárfestingarheimildir lífeyrissjóða

Sértryggt skuldabréf

SFF telja jafnframt mikilvægt að í 36. gr. laganna verði bætt sérstöku ákvæði sem lítur að sértryggtum skuldabréfum, en ný lög um þau, nr. 11/2008, tóku gildi hér á landi fyrir skemmstu. Sértryggt skuldabréf þykja mjög traust enda eru efnidir slíkra bréfa tryggðar í tilteknum undirliggjandi eignum útgefanda og sérstakar efnisreglur koma fram í lögum nr. 11/2008 um útgáfu þeirra. Þess má jafnframt geta að slík bréf eru, að tilteknum skilyrðum uppfylltum, hæf til endurhverfra viðskipta í Seðlabanka Íslands og seðlabönkum annarra landa.

Samkvæmt lögum um sértrygð skuldabréf er aðeins heimilt að nota sem undirliggjandi veðskuldabréf lán sem eru með að hámarki 80% láns hlutfall þegar um íbúðarhúsnæði er að ræða og 60% ef um atvinnuhúsnæði er að ræða. Útgefanda er aðeins heimilt að gefa út sértrygð skuldabréf að fengnu leyfi Fjármálaeftirlitsins og aðeins ef fjárhagur útgefanda er svo traustur að hagsmunum annarra kröfuhafa sé ekki stefnt í hættu með útgáfu bréfanna. Eiginfjárgrunnur útgefanda sértryggðra skuldabréfa þarf því að vera traustur til þess að hann hljóti leyfi til útgáfu slíkra bréfa.

Samkvæmt núgildandi lögum um lífeyrissjóði, nr. 129/1997, fellur fjárfesting í slíkum skuldabréfum undir 5. tl. 1. mgr. 36. gr. og þar með undir þær takmarkanir sem tilgreindar eru í 5. mgr. 36. gr. laganna. Vegna séreðlis þessara bréfa, sbr. framangreint, eiga sjónarmið um mótaðilaáhættu ekki við í sama mæli og önnur bréf sem lífeyrissjóðir fjárfesta í, heldur er fremur verið að taka áhættu í undirliggjandi veðskuldabréfum. Er því lagt til að rýmri mörk gildi um þessi bréf í lögum um lífeyrissjóði en nú er. Jafnframt er lagt til að ráðherra geti sett nánari ákvæði í reglugerð um þau skilyrði sem bréfin þurfa að uppfylla til að rýmri heimildir gildi um fjárfestingar í þeim.

Óskráð bréf

SFF telja orðið brýnt að endurskoða takmörkun á heimild lífeyrissjóða til að fjárfesta í óskráðum bréfum. 36. gr. laganna gerir gera ráð fyrir að slíkar fjárfestingar megi að hámarki nema 10% af hreinni eign hvers sjóðs. Sú þróun hefur átt sér stað að undanförmu að sífellt fleiri íslensk félög, í ólíkum atvinnugreinum, eru að taka bréf sín af markaði. Fjöldi fjárfestingarkosta í óskráðum félögum innanlands vex þannig hratt. Mikilvægt er að löggjöfin taki mið af þessari þróun og leggja SFF til að takmörkunin verði 15% í stað 10%. Eftir sem áður verður það stjórn hvers og eins lífeyrissjóðs að ákveða hvort og þá að hve miklu leiti sjóðurinn nýtir sér sitt svigrúm í þessum efnum.


Einstakir útgefendur

Í 36. gr. er heimild lífeyrissjóða til að fjárfesta í verðbréfum útgefnum af sama aðila takmörkuð við 10% af hreinni eign hvers sjóðs. Tímabært er að hækka þessi mörk bæði í ljósi þess að úrval skráðra bréfa á innlendum markaði hefur minnkað eins og fyrr kemur fram auk þess sem sjóðirnir verða að hafa svigrúm til að mæta sameiningum á markaði. SFF leggja því til að þessi heimild verði hækkuð í 15% og samhlíða verði hámarkshlutfall verðbréfa og innlána í sama aðila hækkað úr 25% í 30%. Hafa verður í huga að hér er verið að tala um lagalegar takmarkanir, en endanleg ákvörðun um fjárfestingarstefnu er í höndum stjórna sjóðanna sjálfra. Þær geta þannig óháð slíkri lagabreytingu haldið sig við óbreytta fjárfestingarstefnu um sinn, en hafa jafnframt tók á því að bregðast hratt við ef markaðsaðstæður breytast s.s. við sameiningu stórra eininga.

SFF leggja til eftirfarandi breytingar á frumvarpinu:

- Við 6. gr. bætist þrjár nýir stafliðir, c-, d-, og e-liðir, sem orðist svo:
 - C. Í stað „10%“ í 1. másl. 3. mgr. komi: 15%
 - D. Eftirfarandi breytingar verði á 5. mgr.
 - Í stað „10%“ í 1. másl. komi: 15%
 - Í stað „25%“ í 3. másl. komi: 30%
 - Við bætist nýr málslíður svohljóðandi: „Þá skal lífeyrissjóði heimilt að eiga allt að 35% af hreinni eign sjóðsins í skuldabréfum skv. 5 tölul. 1. mgr. útgefnum af einum aðila enda sé um að ræða sértrygð skuldabréf sem gefin eru út á grundvelli laga og getur sú eign komið til viðbótar eign í öðrum verðbréfum gefnum út af sama aðila eða innlánun hjá sama aðila.“
 - E. Við bætist ný málsgrein, 10. mgr., svohljóðandi: „Ráðherra er heimilt að setja reglugerð þar sem settar eru nánari reglur um þau skilyrði sem sértrygð skuldabréf þurfa að uppfylla svo lokamálsliður 5. mgr. eigi við um þau.“
3. tölul. 2. mgr. c-liðar (sem verði f-liður) 6. gr. frumvarpsins falli brott.
- Við lögina bætist ákvæði til bráðabirgða, svohljóðandi: „Brátt fyrir ákvæði um verðbrefalán í 10. og 11. mgr. 36. gr. laganna skal lífeyrissjóðum óheimilt að lána innlend hlutabréf fram til 1. janúar 2009.“

Virðingarfyllt,



Guðjón Rúnarsson, framkvæmdastjóri